

Downloaded via the EU tax law app / web

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

10 iulie 2014(*)

„Fiscalitate – TVA – Directiva 77/388/CEE – Articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) – Articolul 19 – Deducerea taxei achitate în amonte – Operațiuni de leasing – Bunuri și servicii de folosință mixtă – Regulă de stabilire a cuantumului deducerii de TVA care trebuie efectuată – Regim derogatoriu – Condiții”

În cauza C-183/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Supremo Tribunal Administrativo (Portugalia), prin decizia din 16 ianuarie 2013, primită de Curte la 12 aprilie 2013, în procedura

Fazenda Pública

împotriva

Banco Mais SA,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte al Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a patra, domnii M. Safjan și J. Malenovský (raportor) și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 martie 2014,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de R. Laires, în calitate de agenți;
- pentru guvernul finlandez, de J. Heliskoski, în calitate de agent;
- pentru guvernul Regatului Unit, de J. Beeko și de V. Kaye, în calitate de agenți, asistate de O. Thomas și de R. Hill, barristers;
- pentru Comisia Europeană, de M. Afonso și de C. Soulay, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 17 din A șasea directivă

77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legisla?iilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat?: baza unitar? de evaluare (JO L 145, p. 1, astfel cum a fost modificat? prin Directiva 95/7/CE a Consiliului din 10 aprilie 1995, JO L 102, p. 18, denumit? ?n continuare „A ?asea directiv?”).

2 Aceast? cerere a fost formulat? ?n cadrul unui litigiu ?ntre Fazenda P?blica (Trezoreria public?), pe de o parte, ?i Banco Mais SA (denumit? ?n continuare „Banco Mais”), societate de leasing, pe de alt? parte, cu privire la regula de calcul care trebuie utilizat? pentru a stabili dreptul de deducere a taxei pe valoarea ad?ugat? (denumit? ?n continuare „TVA”) datorate sau achitate la achizi?ionarea de bunuri ?i de servicii utilizate pentru a efectua at?t opera?iuni care dau drept de deducere, c?t ?i opera?iuni care nu dau drept de deducere (denumite ?n continuare „bunuri ?i servicii de folosin?? mixt?”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 17 din A ?asea directiv?, intitulat „Originea ?i sfera de aplicare a dreptului de deducere”, prevede la alineatele (2) ?i (5) urm?toarele:

„(2) ?n m?sura ?n care bunurile ?i serviciile sunt utilizate ?n scopul opera?iunilor taxabile ale unei persoane impozabile, persoana impozabil? are dreptul de a deduce din taxa pe care o datoreaz?:

(a) [TVA?ul datorat sau achitat] ?n statul membru ?n cauz? pentru bunurile care ?i sunt sau care urmeaz? a?i fi livrate ?i pentru serviciile care ?i sunt sau urmeaz? a?i fi prestate de o alt? persoan? impozabil?;

[...]

(5) ?n cazul bunurilor ?i serviciilor utilizate de o persoan? impozabil? at?t pentru opera?iunile care dau drept de deducere prev?zute la alineatele (2) ?i (3), c?t ?i pentru opera?iuni care nu dau drept de deducere, deducerea este permis? numai pentru partea din [TVA] care poate fi atribuit? primelor opera?iuni.

Prorata de deducere se stabile?te, pentru toate opera?iunile desf??urate de persoana impozabil?, conform articolului 19.

Totu?i, statele membre pot:

(a) s? autorizeze persoana impozabil? s? stabileasc? o prorata pentru fiecare sector al activit??ii sale, cu condi?ia s? ?in? eviden?e contabile distincte pentru fiecare sector;

(b) s? oblige persoana impozabil? s? stabileasc? o prorata pentru fiecare sector al activit??ii sale ?i s? ?in? eviden?e contabile distincte pentru fiecare sector;

(c) s? autorizeze sau s? oblige persoana impozabil? s? efectueze deducerea pe baza utiliz?rii tuturor bunurilor ?i serviciilor sau a unei p?r?i a acestora;

(d) s? autorizeze sau s? oblige persoana impozabil? s? efectueze deducerea ?n conformitate cu norma stabilit? la primul paragraf, pentru toate bunurile ?i serviciile utilizate pentru toate opera?iunile prev?zute la paragraful men?ionat anterior;

(e) s? prevad? ca, atunci c?nd [TVA?ul] care nu poate fi dedus [...] de persoana impozabil?

este nesemnificativ [...], [acesta] s? fie considerat [...] nul [...]” [traducere neoficial?]

4 Articolul 19 alineatul (1) din a ?asea directiv?, intitulat „Calculul proratei de deducere”, prevede:

„Prorata de deducere, prev?zut? la articolul 17 alineatul (5) primul paragraf, este compus? dintr?un raport cuprinzând urm?toarele sume:

- la num?r?tor, valoarea total?, f?r? [TVA], a cifrei de afaceri anuale aferente opera?iunilor care dau drept de deducere conform articolului 17 alineatele (2) ?i (3);
- la numitor, valoarea total?, f?r? [TVA], a cifrei de afaceri anuale aferente opera?iunilor incluse la num?r?tor ?i opera?iunilor care nu dau drept de deducere. Statele membre pot include de asemenea la numitor valoarea subven?iilor, altele dec?t cele specificate la articolul 11 sec?iunea A alineatul (1) litera (a).

Prorata de deducere se determin? anual, se stabile?te ca procent ?i se rotunje?te la o cifr? care nu dep?e?te urm?torul num?r întreg.” [traducere neoficial?]

Dreptul portughez

5 Articolul 23 din Codul privind taxa pe valoarea ad?ugat? (Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado), în versiunea aplicabil? exerci?iului fiscal 2004 (denumit în continuare „CIVA”), prevede:

„1. Atunci când persoana impozabil?, în cadrul activit??ii sale, efectueaz? livr?ri de bunuri sau prest?ri de servicii dintre care o parte nu d? na?tere unui drept de deducere, taxa achitat? aferent? achizi?iilor este deductibil? numai pentru partea corespunz?toare cuantumului anual al opera?iunilor care dau na?tere unui drept de deducere.

2. Prin derogare de la dispozi?iile alineatului precedent, persoana impozabil? va putea s? efectueze deducerea în func?ie de utilizarea real? a tuturor bunurilor ?i serviciilor utilizate sau a unei p?r?i a acestora, cu condi?ia s? informeze în prealabil despre aceasta Direc?ia general? a impozitelor, f?r? a aduce atingere posibilit??ii acesteia din urm? de a?i impune condi?ii speciale sau de a pune cap?t acestei proceduri în cazul unor distorsiuni importante în impozitare.

3. Administra?ia fiscal? poate obliga persoana impozabil? s? procedeze în conformitate cu alineatul precedent:

- a) când persoana impozabil? desf??oar? activit??i economice distincte;
- b) când aplicarea procedurii prev?zute la alineatul 1 determin? distorsiuni importante în impozitare.

4. Procentajul de deducere specific vizat la alineatul 1 rezult? dintr?o frac?ie care cuprinde, la num?r?tor, valoarea anual?, excluzând taxa, a livr?rilor de bunuri ?i a prest?rilor de servicii care dau na?tere dreptului de deducere conform articolului 19 ?i articolului 20 alineatul 1 ?i, la numitor, valoarea anual?, excluzând taxa, a tuturor opera?iunilor efectuate de persoana impozabil?, inclusiv opera?iunile scutite sau care nu intr? în domeniul de aplicare al taxei, în special subven?iile neimpozitate care nu sunt subven?ii pentru echipamente.

5. Cu toate acestea, în calculul precedent se face abstrac?ie de livr?rile de bunuri din activul imobilizat care au fost utilizate în activitatea întreprinderii, precum ?i de opera?iunile imobiliare sau financiare care au un caracter accesoriu în raport cu activitatea exercitat? de persoana

impozabil?.

[...]"

Litigiul principal și întrebarea preliminară?

6 Banco Mais este o bancă ce desfășoară activități de leasing pentru sectorul autovehiculelor, precum și alte activități financiare.

7 Din dosarul aflat la dispoziția Curții rezultă că, în exercitarea acestor activități, Banco Mais realizează atât operațiuni care dau drept de deducere, cât și operațiuni care nu dau drept de deducere. În acest caz, Banco Mais utilizează bunuri și servicii destinate exclusiv uneia sau celeilalte dintre aceste categorii de operațiuni, precum și bunuri și servicii de folosință mixtă pentru obținerea cărora trebuie să plătească TVA.

8 Pentru exercițiul fiscal 2004, Banco Mais a dedus integral TVA-ul plătit la achiziționarea bunurilor și serviciilor utilizate exclusiv în scopul realizării de operațiuni care dau drept de deducere, printre care se numărau achizițiile de vehicule necesare pentru activitatea de leasing desfășurată de această bancă.

9 În ceea ce privește bunurile și serviciile de folosință mixtă, Banco Mais a calculat prorata sa de deducere pe baza unei fracții care include, la numărător, încasările percepute cu ocazia operațiunilor financiare care dau drept de deducere la care s-a adăugat cifra de afaceri generată de operațiunile de leasing care dau drept de deducere, iar la numitor încasările percepute cu ocazia tuturor operațiunilor financiare, la care s-a adăugat cifra de afaceri generată de toate operațiunile de leasing. În practică, această metodă a determinat Banco Mais să considere că 39 % din TVA-ul datorat sau achitat pentru bunurile și serviciile respective era deductibil.

10 În urma unui control fiscal efectuat în cursul anului 2007 și care privea exercițiul fiscal 2004, Banco Mais a fost supus, printr-o decizie de impunere adoptată de Fazenda Pública din 7 februarie 2008, la plata unui TVA stabilit suplimentar plus dobânzi compensatorii, pentru motivul că metoda utilizată de această societate pentru a stabili dreptul său de deducere condusesse la o distorsiune importantă în determinarea cuantumului taxei datorate.

11 În această decizie, Fazenda Pública nu a repus în discuție posibilitatea ca Banco Mais să calculeze prorata sa de deducere în ceea ce privește alte operațiuni de credit ale acesteia decât leasingul prin raportare, în esență, la partea de încasări percepute aferentă unor operațiuni care dau drept de deducere. În schimb, aceasta a apreciat, legat de operațiunile de leasing, că faptul de a fi utilizat drept criteriu partea din cifra de afaceri generată de operațiuni care dau drept de deducere, fără a exclude din această cifră de afaceri partea de rate de leasing încasate care compensau costul de achiziție a vehiculelor, a avut ca efect denaturarea calculului proratai de deducere.

12 Printr-o acțiune introdusă la 6 mai 2008, Banco Mais a contestat, la Tribunal Tributário de Lisboa, decizia adoptată de Fazenda Pública la 7 februarie 2008.

13 Această instanță a admis acțiunea introdusă de Banco Mais pentru motivul că administrația fiscală interpretase *contra legem* articolul 23 alineatul 4 din CIVA, întrucât dispoziția menționată prevedea, fără a stabili o excepție în ceea ce privește activitățile de leasing, că prorata care trebuie utilizată pentru bunurile și serviciile de folosință mixtă trebuia calculată prin raportare la partea din cifra de afaceri aferentă operațiunilor care dau drept de deducere. În conformitate cu această dispoziție, Banco Mais ar fi trebuit să i se permită să înseama de toate ratele de leasing plătite de utilizatori.

14 Fazenda Pública a formulat apel la instanța de trimitere împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță invocând, în esență, că litigiul nu privește interpretarea alineatului 4 al articolului 23 din CIVA, care detaliază regula de deducere prevăzută la alineatul 1 al acestui articol, ci posibilitatea administrației de a impune unei persoane impozabile să stabilească întinderea dreptului său de deducere în funcție de utilizarea bunurilor și a serviciilor în cauză pentru a remedia o distorsiune importantă în impozitare. Astfel, metoda utilizată de Banco Mais, care constă în a include la numărătorul și la numitorul fracției pe baza creia a stabilit prorata sa de deducere, toate ratele de leasing plătite de clienți în cadrul contractului lor de leasing, ar conduce la o astfel de distorsiune, întrucât, printre altele, partea ratelor de leasing care compensează achiziționarea vehiculelor nu ar reflecta partea reală a cheltuielilor aferente bunurilor și serviciilor de folosință mixtă care poate fi imputată asupra unor operațiuni impozabile.

15 În aceste condiții, Supremo Tribunal Administrativo a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Într-un contract de leasing financiar, rata plătită de client, care este compusă din amortizarea financiară, dobânzi și alte taxe, trebuie sau nu trebuie inclusă în totalitate la numitorul proratai ori, dimpotrivă, trebuie luate în considerare exclusiv dobânzile, având în vedere că acestea constituie remunerarea activității sau câștigul obținute din activitatea bancară prin intermediul contractului de leasing?”

Cu privire la întrebarea preliminară

16 Din elementele dosarului aflat la dispoziția Curții rezultă că litigiul principal are ca obiect legalitatea deciziei adoptate de Fazenda Pública de a recalcula dreptul de deducere al Banco Mais în ceea ce privește bunurile și serviciile de folosință mixtă, prin aplicarea regimului de deducere prevăzută la articolul 23 alineatul 2 din CIVA.

17 Or, potrivit acestei din urmă dispoziții coroborate cu articolul 23 alineatul 3 din CIVA, în cazul unor distorsiuni importante în impozitare, o persoană impozabilă poate fi obligată să efectueze deducerea TVA-ului în funcție de utilizarea reală a tuturor bunurilor și serviciilor utilizate sau a unei părți a acestora.

18 Astfel, dispoziția menționată reia, în esență, regula determinării dreptului de deducere prevăzută la articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A șasea directivă, care constituie o dispoziție derogatorie în raport cu regula prevăzută la articolul 17 alineatul (5) primul paragraf și la articolul 19 alineatul (1) din această directivă.

19 În consecință, trebuie să se considere, astfel cum a confirmat guvernul portughez în ședință, că articolul 23 alineatul 2 din CIVA constituie o transpunere în dreptul intern al statului membru în cauză a articolului 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A șasea directivă.

20 În aceste condiții, întrebarea adresată trebuie înțeleasă ca privind, în esență, aspectul dacă articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A șasea directivă trebuie interpretat în

sensul c? se opune posibilit??ii ca un stat membru, în împrejur?ri precum cele din cauza principal?, s? oblige o banc? ce desf??oar? în special activit??i de leasing s? includ? la num?r?torul ?i la numitorul frac?iei, pe baza c?reia se stabile?te o unic? prorata de deducere pentru toate bunurile ?i serviciile de folosin?? mixt? ale acesteia, numai acea parte din ratele de leasing pl?tite de clien?i în cadrul contractelor lor de leasing care corespunde dobânzilor.

21 Potrivit unei jurispruden?e constante, în vederea interpret?rii unei dispozi?ii de drept al Uniunii, trebuie s? se ?in? seama atât de termenii acesteia, cât ?i de contextul s?u ?i de obiectivele urm?rite de reglementarea din care face parte acea dispozi?ie (Hot?rârea SGAE, C?306/05, EU:C:2006:764, punctul 34).

22 În spe??, articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A ?asea directiv? prevede c? un stat membru poate s? autorizeze sau s? oblige o persoan? impozabil? s? efectueze deducerea TVA?ului pe baza utiliz?rii tuturor bunurilor ?i serviciilor sau a unei p?r?i a acestora.

23 Având în vedere modul de redactare a acestei dispozi?ii, un stat membru poate prevedea un regim de deducere care ?ine seama de utilizarea special? a tuturor bunurilor ?i serviciilor în cauz? sau a unei p?r?i a acestora.

24 În lipsa oric?rei alte preciz?ri în A ?asea directiv? cu privire la regulile care pot fi utilizate în acest caz, revine statelor membre sarcina de a le stabili (a se vedea în acest sens Hot?rârea Royal Bank of Scotland, C?488/07, EU:C:2008:750, punctul 25, ?i Hot?rârea Crédit Lyonnais, C?388/11, EU:C:2013:541, punctul 31).

25 Astfel, pe de o parte, dup? cum reiese cu claritate din textul articolului 17 alineatul (5) ?i al articolului 19 alineatul (1) din A ?asea directiv?, aceast? din urm? dispozi?ie nu trimite decât la prorata de deducere prev?zut? la articolul 17 alineatul (5) primul paragraf din aceast? directiv? ?i, prin urmare, nu stabile?te o regul? detaliat? de calcul decât pentru situa?ia men?ionat? la acest articol 17 alineatul (5) primul paragraf (a se vedea în acest sens Hot?rârea Royal Bank of Scotland, EU:C:2008:750, punctul 22).

26 Pe de alt? parte, de?i al doilea paragraf al articolului 17 alineatul (5) din A ?asea directiv? prevede c? aceast? regul? de calcul se aplic? tuturor bunurilor ?i serviciilor de folosin?? mixt? achizi?ionate de o persoan? impozabil?, al treilea paragraf al acestui articol 17 alineatul (5), care con?ine de asemenea dispozi?ia prev?zut? la litera (c), începe cu termenul „totu?i”, care implic? existen?a unor derog?ri de la regula men?ionat? (Hot?rârea Royal Bank of Scotland, EU:C:2008:750, punctul 23).

27 Cu toate acestea, în exercitarea posibilit??ii conferite de articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A ?asea directiv?, de a deroga de la regula de calcul prev?zut? de aceast? directiv?, orice stat membru trebuie s? respecte finalitatea ?i economia directivei men?ionate, precum ?i principiile pe care se întemeiaz? sistemul comun al TVA?ului (Hot?rârea BLC Baumarkt, C?511/10, EU:C:2012:689, punctul 22, ?i Hot?rârea Crédit Lyonnais, EU:C:2013:541, punctul 52).

28 În aceast? privin??, Curtea a amintit c? regimul deducerilor urm?re?te s? degreveze în întregime întreprinz?torul de sarcina TVA?ului datorat sau achitat în cadrul tuturor activit??ilor sale economice. Sistemul comun al TVA?ului trebuie s? garanteze, prin urmare, perfecta neutralitate în ceea ce prive?te sarcina fiscal? corespunz?toare tuturor activit??ilor economice, indiferent de scopurile sau de rezultatele acestora, cu condi?ia ca, în principiu, aceste activit??i s? fie ele însele supuse la plata TVA?ului (Hot?rârea Royal Bank of Scotland, EU:C:2008:750, punctul 15).

29 Pe de alt? parte, Curtea a decis c? articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf din A ?asea

directiv? urm?re?te s? permit? statelor membre s? ?in? seama de caracteristicile specifice ale unora dintre activit?ile persoanelor impozabile pentru a ajunge la rezultate mai exacte în stabilirea întinderii dreptului de deducere (a se vedea în acest sens Hot?r?rea Royal Bank of Scotland, EU:C:2008:750, punctul 24, ?i Hot?r?rea BLC Baumarkt, EU:C:2012:689, punctele 23 ?i 24).

30 Din cele de mai sus rezult? c?, având în vedere, în primul rând, modul de redactare a articolului 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A ?asea directiv?, în al doilea rând, contextul în care se încadreaz? această dispozi?ie, în al treilea rând, principiile neutralit??ii fiscale ?i propor?ionalit??ii ?i, în al patrulea rând, finalitatea articolului 17 alineatul (5) al treilea paragraf din această directiv?, orice stat membru care uzeaz? de posibilitatea conferit? de articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A ?asea directiv? trebuie s? garanteze c? modalit?ile de calcul al dreptului la deducere permit stabilirea cu cea mai mare precizie a p?r?ii TVA?ului care este aferent? unor opera?iuni care dau drept de deducere (a se vedea în acest sens Hot?r?rea BLC Baumarkt, EU:C:2012:689, punctul 23).

31 Astfel, principiul neutralit??ii, inerent sistemului comun al TVA?ului, impune ca modalit?ile de calcul al deducerii s? reflecte în mod obiectiv partea real? a cheltuielilor ocazionate de achizi?ionarea de bunuri ?i de servicii de folosin?? mixt? care poate fi imputat? asupra unor opera?iuni care dau drept de deducere (a se vedea în acest sens Hot?r?rea Securenta, C?437/06, EU:C:2008:166, punctul 37).

32 În acest scop, A ?asea directiv? nu se opune ca statele membre s? aplice, pentru o opera?iune determinat?, o alt? metod? sau o alt? cheie de repartizare decât cea întemeiat? pe cifra de afaceri, cu condi?ia ca această metod? s? garanteze o stabilire a proratai de deducere a TVA?ului achitat în amonte mai exact? decât cea care rezult? din aplicarea metodei întemeiate pe cifra de afaceri (a se vedea în acest sens Hot?r?rea BLC Baumarkt, EU:C:2012:689, punctul 24).

33 În această privin??, este necesar s? se arate c?, de?i realizarea, de c?tre o banc?, a unor opera?iuni de leasing pentru sectorul autovehiculelor precum cele în discu?ie în litigiul principal poate necesita utilizarea unor bunuri sau servicii de folosin?? mixt? precum cl?diri, consum de electricitate sau anumite servicii transversale, cel mai adesea această utilizare este ocazionat?, în primul rând, de finan?area ?i de gestionarea contractelor încheiate de finan?ator cu clien?ii s?i, iar nu de punerea la dispozi?ie a vehiculelor. Este de competen?a instan?ei de trimitere s? se asigure c? situa?ia se prezint? astfel în cauza principal?.

34 Or, în aceste condi?ii, calculul dreptului de deducere prin aplicarea metodei întemeiate pe cifra de afaceri, care ?ine seama de cuantumurile aferente p?r?ii din ratele de leasing pe care le pl?tesc clien?ii ?i care au menirea de a compensa punerea la dispozi?ie a vehiculelor, conduce la stabilirea unei proratai de deducere a TVA?ului pl?tite în amonte mai pu?in exacte decât cea rezultat? din metoda aplicat? de Fazenda Pública, întemeiat? numai pe partea din ratele de leasing corespunz?toare dobânzilor care constituie contrapresta?ia costurilor legate de finan?area ?i de gestionarea contractelor suportate de finan?ator, din moment ce aceste ultime dou? activit?i determin? cea mai mare parte din utilizarea bunurilor ?i a serviciilor de folosin?? mixt? în vederea realiz?rii de opera?iuni de leasing pentru sectorul autovehiculelor.

35 Având în vedere toate considera?iile de mai sus, trebuie s? se r?spund? la întrebarea adresat? c? articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din A ?asea directiv? trebuie interpretat în sensul c? nu se opune posibilit??ii ca un stat membru, în împrejur?ri precum cele din cauza principal?, s? oblige o banc? ce desf??oar? în special activit?i de leasing s? includ? la num?r?torul ?i la numitorul frac?iei pe baza creia se stabile?te o unic? prorata de deducere pentru toate bunurile ?i serviciile de folosin?? mixt? ale acesteia numai acea parte din ratele de leasing pl?tite de clien?i în cadrul contractelor lor de leasing care corespunde dobânzilor, atunci

când utilizarea bunurilor și a serviciilor respective este ocazionată, în primul rând, de finanțarea și de gestionarea contractelor în cauză, ceea ce este de competența instanței de trimitere să verifice.

Cu privire la cheltuielile de judecată

36 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 17 alineatul (5) al treilea paragraf litera (c) din Așasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare trebuie interpretat în sensul că nu se opune posibilității ca un stat membru, în împrejurări precum cele din cauza principală, să oblige o bancă ce desfășoară în special activități de leasing să includă la numărătorul și la numitorul fracției pe baza căreia se stabilește o unică prorata de deducere pentru toate bunurile și serviciile de folosință mixtă ale acesteia numai acea parte din ratele de leasing plătite de clienți în cadrul contractelor lor de leasing care corespunde dobânzilor, atunci când utilizarea bunurilor și a serviciilor respective este ocazionată, în primul rând, de finanțarea și de gestionarea contractelor în cauză, ceea ce este de competența instanței de trimitere să verifice.

Semnături

* Limba de procedură: portugheza.